

УДК 7:7.012.185

**ОСНОВНІ ПІДХОДИ ДО ПРОЕКТУВАННЯ ТЕКСТИЛЬНОГО
ДЕКОРАТИВНОГО ПАННО В ТЕХНІЦІ «ШНУРКОВЕ МЕРЕЖИВО»**

А. В. СЕЛЕЗНЬОВА

Хмельницький національний університет

Сучасне текстильне панно є областю творчого експерименту дизайнера-художника, який працює над пошуком нових якостей поверхні з використанням нетрадиційних для текстилю технік і матеріалів. Текстильні панно, виконані із застосуванням експериментальних технологій, є предметом пильної уваги. Грунтуючись на численних дослідженнях, присвячених різним аспектам декоративного текстилю (Л. Є. Жоголь, В. Н. Козлов, С. А. Малахова, Л. Н. Хоманько, Н. С. Гасанова, В. Д. Уваров) можна виділити такі традиційні техніки, що використовуються для виготовлення текстильних панно – гобелен, ручний розпис тканини, ручний друк та макраме.

Сучасне текстильне мистецтво та арт-дизайн розвиваються на основі як новітніх технік та технологій виготовлення текстильних матеріалів, так і традиційних, вже начебто звичних і буденних технік, таких як: в'язання, плетіння, мереживо, повсть. Застосування технік в'язання та мережива у світовій практиці художнього текстилю та дизайну надзвичайно розповсюджене. Активне застосування відтворених старовинних технік декорування тканини знаходить застосування в авторському текстилі самих різних видів і форм.

Такою актуальною і доступною для оволодіння технікою студентами, що навчаються за спеціалізацією «Художній текстиль» є «шнуркове мереживо». Здебільшого ця техніка застосовується для створення текстильних виробів для інтер'єру: скатертин, серветок, покривал тощо. Широкий є спектр застосування цієї техніки як у проектуванні самого одягу – жакети, жилети, болеро, накидки, туніки і розкішні сукні, так і у створенні окремих елементів одягу – коміри, пояси, рукавички, різноманітні аксесуари та прикраси.

Основою шнуркового мережива є шнур, вив'язаний гачком за схемою «гусінь», який з'єднується за допомогою вишивки. Прийоми вишивки можуть бути найрізноманітніші, усе залежить від фантазії самого художника.

На першому етапі проектування текстильного декоративного панно в техніці «шнуркове мереживо» визначаються і підбираються основні матеріали (нитки для в'язання шнура, нитки для вишивки) та інструменти (гачок для в'язання, голка, шпильки, ножиці). Шнур виконується, як правило, з бавовняних ниток для виготовлення виробів м'якої форми. Тому, для проектування і виготовлення панно, яке повинно не тільки тримати форму, але і володіти особливою виразністю, пропонується використовувати нитки «Yarn Art Macrame Cotton», що створюють при в'язанні більш об'ємний шнур. Також на цій стадії підготовки до виконання подальшої роботи художник-виконавець повинен виконати пробний зразок шнура з метою визначення його товщини. При проектуванні панно необхідно визначити його майбутню форму: прямокутна,

трикутна, овальна, квадратна чи кругла, яка впливатиме на принцип побудови зображення та його організацію на площині.

Рис. 1. Вигляд декоративного панно в ескізі та матеріалі

Другий етап проектування панно – це розробка ескізу-картону у натуральну величину (рис. 1). Ескіз майбутнього панно являє собою, як правило, лінійний рисунок з більш товстих і тонких ліній, заповнений невеликими плямами та точками. В матеріалі ці лінії представлені в'язаним шнуром, який може бути різних розмірів (ширини), усе залежить від використовуваних ниток

та розміру гачка і щільності в'язання. Заповнення вільного простору між шнурами також може бути різноманітним: використання окремо вив'язаних елементів гачком (наприклад, листочків, стилізованих квітів, геометричних фігур), використання різних видів швів (бриди, сітки, павучки, настили тощо). Для збереження задуманої художником форми зображення в матеріалі при розробці ескізу важливим є обов'язкове формування замкнених контурів.

Слід зазначити, що вигляд ескізу панно прямо пропорційно залежить від способу його оформлення. Під час творчих пошуків та експериментів було виявлено, що доцільно оформлювати панно вдаючись до 2-х способів:

- перший – аплікація, тобто закріплення виконаного в матеріалі зображення на полотні або твердій поверхні (ДВП, щільний картон) за допомогою швів або клейового з'єднання (рис. 1);
- другий – натягування в'язаного полотна на раму і його закріплення за допомогою клейового з'єднання або набивання цвяхів тощо (рис. 2).

Рис. 2. «Райський птах» – декоративне панно в техніці «шнуркове мереживо»

Перший спосіб оформлення характеризується лише частковим виготовленням в'язаного зображення і гладким фоном. Другий спосіб вимагає виконання цілого полотна, що відповідає формату самого панно. Фон панно при цьому завжди заповнений з'єднувальними елементами (сіткою, бридами тощо), які утворюють більш насичену і заповнену структуру (рис. 2). Наступний етап – виконання шнура та його закріплення за допомогою шпильок на ескізі-картоні, розташування допоміжних окремих елементів та виконання усіх видів швів, з'єднувальних у тому числі. Заключним етапом є

зняття усіх шпильок з ескізу-картону, закріплення залишків ниток та оформлення панно у раму. Отже, роботи сучасних українських дизайнерів-художників орієнтуються на синтез матеріалів і перетворення традиційних технік в'язання та вишивки в декоративне панно, а також на пошук різноманітних комбінацій цієї техніки з іншими матеріалами. Проаналізований та експериментальний досвід є міцним фактором застосування шнуркового мережива в контексті сучасних тенденцій мистецтва.